

Kazimierz Bielenin

Łysa Góra, pow. Kielce

Informator Archeologiczny : badania 4, 125-126

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ŁĘGONICE,
pow. Rawa Mazowiecka

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła dr Teresa Liana. Finansowało PMA w Warszawie. Drugi sezon badań. Osada z okresu późnorzymskiego III—IV w. n. e.

Badania zostały przeprowadzone na stoku schodzącym ku Pilicy. Ogółem przekopano 5,75 ara. Miąższość warstwy kulturowej była niewielka i wynosiła od kilku do dwudziestu kilku centymetrów. Odkryto 10 jam, 4 paleniska, skupisko polepy oraz kilkanaście śladów po słupach. Jamy na ogół niewielkie, o niezbyt intensywnie zabarwionym wypełniku, zawierały przeważnie tylko ceramikę i fragmenty polepy, tylko w jednej znaleziono sztydło żelazne. Paleniska ułożone z kamieni częściowo połupanych, znajdowały się bardzo blisko siebie, przy czym trzy z nich leżały na jednej linii.

Skupisko polepy o wymiarach ok. 1,20 m na 1,50 m było pozostałością po bliżej nieokreślonej konstrukcji drewnianej wylepionej gliną. Na fragmentach polepy z tego skupiska znajdują się liczne odciski drewna, liści, ziarna zbóż oraz odcisk tkaniny. Znaleziono tu także nóż żelazny.

W warstwie kulturowej, oprócz ceramiki (poza nielicznymi fragmentami) lepionej ręcznie, oraz polepy, znaleziono sprzączkę żelazną, owalną, z okuciem, zapinkę żelazną IV grupy Almgrena, ze zrosniętą nóżką, fragment żuźla żelaznego oraz małą bryłkę bursztynu.

Prace wykopaliskowe będą kontynuowane.

ŁYSA GÓRA, pow. Kielce

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadził dr Kazimierz Bielenin. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Stanowisko hutnicze z okresu wpływów rzymskich.

Kontynuowano badania systematyczne nad starożytnym hutnictwem świętokrzyskim. Stanowisko żuźla Łysa Góra 11, zalega w Oddziale B1, Pododdziale A, Świętokrzyskiego Parku Narodowego na terenie ścisłego rezerwatu. Znajduje się ono około 1,5 km po stronie zachodniej od szczytu Łysej Góry poniżej kulminacji południowego zbocza na terenie leśnym.

Odkryto ślady 3 zagłębionych mielerzy. Doły mielerzy posiadały w rzucie poziomym kształt kolisto-owalny średnicy około 120 x 150 cm głębokości do 65 cm. Obok tego natrafiono na warstwę kulturową przekuwalniczy i ślad prazaka.

Nie natrafiono na pozostałości kotlinek piecowych. Występujące w warstwie próchnicy fragmenty żuźla struktury litej, porowatej i soplowej

pochodzące z rozbitych kłoców wskazują, że najprawdopodobniej piecowisko zostało zniszczone przez rolników w okresie międzywojennym, kiedy to okoliczna ludność wykopywała napotkany żużel w celach handlowych. Nie bez znaczenia jest tu również silniejsze niż zwykle działanie erozji wód deszczowych.

Ze względu na charakter i strukturę żużla można wiązać badane stanowiska żużla na zboczu Łysej Góry z piecowiskami starożytnego hutnictwa świętokrzyskiego datowanymi na okres wpływów rzymskich.

MIONÓW, pow. Prudnik

Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu

Badania prowadziła dr Lucyna Szadkowska. Finansował WKZ w Opolu. Siódmy sezon badań. Osada produkcyjna z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest na terenie czynnej piaskowni usytuowanej między piaskownią Nr 1 (grodzisko wczesnośredniowieczne) i piaskownią Nr 2 (późnorzymska osada otwarta), w północno-zachodniej części wsi.

Podczas letniej inspekcji stanowisk na terenie Mionowa, stwierdzono poważne zagrożenie obiektów archeologicznych. W profilu nowozałożonej piaskowni widoczne były zarysy 6 jam zniszczonych już w 50—80 proc.

Ze względu na bardzo ważny dla archeologii charakter stanowiska (jedyne dymarki na tzw. Wyżynie Głubczyckiej), podjęto kilkudniowe prace zabezpieczające.

Przebadano pozostałe resztki 4 jam (dwie zostały zniszczone kompletnie), widocznych w profilu piaskownicy, które okazały się częściami mielerzy, paleniska i dymarki. Interesującym odkryciem był ślad pieca hutniczego w formie jamy podymarkowej w kształcie kolistego wgłębienia o średnicy 1,30 m otoczonego 8 cm warstwą polepy („płaszcz”). Obok pieca wystąpiły ślady po palikach o różnych średnicach.

Uzyskany materiał zabytkowy ogranicza się do dwóch zaledwie ułamków ceramiki późnorzymskiej, dużej ilości przeważnie niewielkich brył żużla oraz polepy m. in. z negatywami drewnianej konstrukcji pieca. Dymarka usytuowana była w odległości 3,5 m od odkrytego w 1969 r. śladu identycznego piecowiska. Należy przypuszczać, że podobnie jak na innych tego typu stanowiskach dymarki zakładano w wyraźnych rzędach („ciągach”).

MYŚLIBORZYCE, pow. Brzeg patrz wczesne średniowiecze

NOWA HUTA, Kościelniki-Cło

Muzeum Archeologiczne w Krakowie
Oddział w Nowej Hucie

Stanowisko 58 A